

بنام خداوند قلم

1

برنامه درسی مضمون حقوق رسانه ها

برای سمسטר اول سال 1393 خورشیدی

ترتیب کننده: فیصل کریمی استاد ژورنالیزم دانشگاه کهشان شرق

برنامه درسی مضمون قانون رسانه ها

2

شعار انگیزه شی صنف:

” احترام به قانون و فعالیت قانونمند روزنامه نگاران آزادی بیان را تقویت می کند.“

معلومات عمومی

3

★ سمستر: اول

★ صنف: اول

★ سال تحصیلی: 1390 خورشیدی

★ دانشکده: حقوق و علوم سیاسی

★ کود مضمون:

★ نوعیت مضمون: (اختیاری ■، اساسی □، پوهنتون شمول □، اختصاصی □)

★ تعداد کريدت: 2

★ تعداد ساعات درسي در هفته: 2 ساعت (دوشنبه ها)

★ ساعات های ملاقات حضوری: 6 تا 7 عصرها

★ استاد مضمون: فيصل کريمي

★ شماره ي تماس استاد: 0708198668

★ آدرس ایمیل های استاد: fslkarimi@yahoo.com. Faisal.karimi@hu.edu.af

★ وب سایت: www.FaisalKarimi.com

اهمیت و ضرورت

4

با به میان آمدن آزادی بیان و فعالیت رسانه های کثرت گرا و آزاد در افغانستان سیستم اطلاع رسانی با چالش هایی همراه است و نبود یک سیستم قانونمند رسانه یی و عدم آگاهی روزنامه نگاران از مسایل حقوقی رسانه ها آزادی بیان موجود را تهدید می کند و سوء استفاده از این به روند یکی از بزرگترین چالش های رسانه یی در افغانستان تبدیل شده است.

نیاز است تا سیستم آشفته رسانه یی در کشور با آگاهی حقوق دانان و خبرنگاران از وظایف و مسوولیت های مسلکی و حقوقی، اخلاقی ترمیم گردد.

اهداف مضمون

5

★ اهداف در زمينه ي دانش

این مضمون بر آن است، تا دانشجویان رشته ي حقوق را با آزادی بیان و معیارهای آن، حق دسترسی به اطلاعات، مواد قانون رسانه های همگانی، حق مالکیت معنوی، گزارشگری از جریانات محاکم و جلسات سری پارلمان، اصطلاحاتی چون قذف؛ جرم مطبوعاتی، افترا، بهتان، تهمت و سانسور و... آشنا سازد.

دانشجویان حقوق با فراگیری معیارهای حقوقی و قانونی فعالیت های شان را در حوزه کاری شان تضمین و قانونمند خواهند ساخت و با این کار آزادی بیان را تقویت خواهند بخشید.

اهداف مضمون

6

★ اهداف در زمينه ي مهارتها

دانشجویان حقوق با فراگیری معیارهای حقوقی و قانونی فعالیت های شان را تضمین و قانونمند خواهند ساخت و با این کار آزادی بیان را تقویت خواهند و روند کار اطلاع رسانی دقیق را بدون تجاوز به حقوق دیگران سرعت خواهند بخشید.

در پایان این کورس، دانشجویان خواهند توانست با اصول و معیارهای حقوقی و قانونی رسانه ها آشنا شوند و فعالیت های حرفه یی شان را قانونمند بسازند.

روش تدریس

7

1- روش اصلي ارائه‌ي درس در صنف به صورت گفتگوي خواهد بود. دانشجويان با مرور درس جديد و داشتن آمادگي قبلي در ساعت درسي درباره‌ي موضوع درس با استاد و يکديگر به گفتگو خواهند پرداخت.

2- تشریح فشرده‌ي درس جديد و نکات نظري و پيچيده‌ي آن

3- به بحث گذاشتن موضوع درس جدید و تشویق دانشجویان به
سهم گیری و نظردهی مستقیم و فعال

4- طرح پرسش و پاسخ دوطرفه ، میان استاد و دانشجویان

موجایب استاد

9

1- آماده گی تدریس مضمون و تشریح درس و نکات مرتبط به آن

2 - معرفی منابع درسی و کمک درسی برای دانشجویان

3 - ایجاد فضاي گفتگوي سازنده میان استاد و دانشجویان و نیز خود دانشجویان در صنف

4 - کمک به دانشجویان در تهیه وظایف خانه گی و راهنمایی در تهیه سیمینارهای دانشجویان

5- کمک به دانشجویانی که مشکلی در فهم مسایل و یا انجام وظایف خانه‌گی دارند ، در غیر ساعات درسی.

6 - ارزشیابی و بررسی فعالیت‌های دانشجویان

مکلفیت های دانشجویان

11

- 1- آمادگی برای پیشبرد درس و مطالعه منابع درسی مضمون
- 2- سهم گیری روزانه در بحثها و گفتگوهای درسی
- 3- شرکت در امتحان میان سمستر و سمستر و انجام وظایف خانه گی بر اساس آنچه استاد راهنمایی میکند.
- 4 - حضور در ساعت های درسی به وقت معین و آمادگی برای پرسش و پاسخ در باره ی موضوع درس
- 5- ارائه کارهای خانگی و عملی به وقت معینه

مکلفیت های دانشجویان

12

6- مراعات نظم و دسیپلین (اخلاق حسنه، احترام به نظرات همصنفی ها خاموش کردن مبایل و خودداری از خوردن و نوشیدن در صنف و...)

7- مراعات نمودن نظافت صنف و محیط درسی.

8 – استفاده از کتابخانه ، اینترنت و سایر منابع قابل دسترس

امکانات و چگونگی استفاده از آنها

13

1- تحقیق میدانی

2- کتابخانه دانشگاه

3- تحقیق اینترنتی

ارزشیابی

14

10 نمره

1- اخلاق و حضور فعال صنفی:

10 نمره

2- ارزشیابی کنفرانس های صنفی:

20 نمره

3- آزمون میان سمستر :

60 نمره

3- آزمون نهایی:

تاریخ امتحان میان سمستر: هفته دوم ماه سرطان

تاریخ آزمون نهایی: هفته ی شانزدهم سمستر تحصیلی

امتحان

15

چگونه‌گی امتحان :

- نوشتاری ●
- تقریری ○
- عملی ○

چگونه‌گی طرح پرسش‌های امتحان :

- تشریحی ●
- چهار جوابه ●
- انتخابی ●
- جواب کوتاه ●
- تعریف‌ها و اصطلاحات ●

یادداشت :

شمار هر بخش پرسش‌ها و نمره‌ی هر پرسش در برگه امتحان مشخص می‌شود.

منابع و مراجع

16

قرآنکریم

انصاری، باقر(1390) حقوق رسانه، تهران، انتشارات سمت.

انصاری، باقر(1389) حقوق ارتباط جمعی، تهران، انتشارات سمت.

انصاری، باقر(1387) آزادی اطلاعات، تهران، نشر دادگستر.

انصاری، باقر(1386) حقوق حریم خصوصی، تهران، انتشارات سمت.

باختری، منیژه (1386)، اخلاق و حقوق در ژورنالیسم، کابل، نشر پرنیان.

توحیدی، صدیق الله (1389)، تحلیلی بر قانون رسانه های همگانی افغانستان، کابل، گروه رسانه های افغانستان.

رحیمی، ویدا(1390)، "تبیین مسوولیت جزایی رسانه ها در قوانین افغانستان" پایان نامه تحصیلی، دانشکده حقوق دانشگاه هرات

منابع و مراجع

17

عالم ، محمد آفتاب(1388). موضوعات حقوقی رسانه ها، کابل، انترنیوز

عصمت اللهی، محمد هاشم(1382). نظام مطبوعات در افغانستان، تهران، نشر بیکران

عمر، جمیله(1388). رسانه و حقوق (آزادی بیان و تخطی های رسانه ای) کابل، انتشارات میوند

فرقانی، محمد مهدی(1385)، «اصول اخلاقی حرفه روزنامه نگاری؛ اعتماد ساز و منزلت آفرین»، مجموعه مقالات سه سمینار بررسی مسائل مطبوعات، حوت 1383، تهران، دفتر مطالعات وتوسعه رسانه ها.

کاظم، معتمد نژاد(1387). حقوق مطبوعات، جلد اول، تهران: دفتر مطالعات وتوسعه رسانه ها

کاظم، معتمد نژاد(1387). حقوق مطبوعات، جلد اول، تهران: دفتر مطالعات وتوسعه رسانه ها

منابع و مراجع

18

مصطفوی، سیده مژگان (1389). مبانی حقوقی رسانه ها، کابل، نشر مهر
معتمد نژاد، کاظم (1387). حقوق حرفه ای روزنامه نگاران، جلد یکم، به همکاری رویا
معتمد نژاد، تهران، دفتر مطالعات و توسعه رسانه ها.

قوانین مورد نیاز برای شناخت بهتر حقوق رسانه ها

منابع تقنینی

- قانون اساسی افغانستان ، مصوب 1382.
- قانون رسانه های همگانی افغانستان ، مصوب 1388 .
- قانون جزای افغانستان ، مصوب 1355 .
- قانون جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی افغانستان ، مصوب 1388 .
- قانون اجراءات جزایی موقت برای محاکم ، مصوب 1382 .
- اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب 10 دسامبر 1948 .
- میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی ، مصوب 16 دسامبر 1966 .

پیشنهاد ها

20

دانشجویان عزیز!

پرسش ها، نظرها و پیشنهادهای خود را درباره برنامه درسی ارائه کنید.

مفردات مضمون

21

اهمیت مطالعه حقوق رسانه

ضرورت مطالعه حقوق رسانه

مزیت های شناخت و مطالعه حقوق رسانه

چیستی حقوق رسانه

قواعد حقوقی و شرایط تاسیس رسانه

نظام آمرانه

نظام کمونستی

نظام آزادی گرا

نظام مسئولیت اجتماعی

مفردات مضمون

22

شیوه های تنظیم فعالیت رسانه ای

عناصر آزادی رسانه

آزادی فکر و بیان

اهمیت وارزش آزادی فکر و بیان

آزادی بیان در قوانین داخلی کشور ها

آزادی بیان در متون منطقه ای

آزادی بیان در اسناد بین المللی و نظام حقوقی

آزادی بیان در نظام حقوقی اسلام

عناصر متشکله آزادی بیان

استثناء ها در آزادی بیان

مفردات مضمون

23

آزادی اطلاعات

حق دسترسی به اطلاعات

اصول نه گانه آزادی اطلاعات

حریم خصوصی

حق حریم خصوصی

مبانی حمایت از حریم خصوصی

حمایت از حریم خصوصی در نظام حقوقی اسلام

جرایم رسانه ای

جرایم مربوط به محتوای رسانه ها

جرایم مربوط به تاسیس رسانه

از توجه تان تشکر

24

